

**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących
w Krakowie, Tyniecka 6**

**RAPORT
Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ PROWADZONEJ
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014
w Szkole Podstawowej nr 73 i Gimnazjum nr 68**

Podstawa prawna.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (*Dz. U. Nr 168, poz. 1324*)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szk. 2013/2014 ustalone przez MEN w piśmie z dnia 03.07.2013 r.

Plan nadzoru pedagogicznego Małopolskiego Kuratora Oświaty na rok szk. 2013/2014

z dnia 30.08.2013 r.

Plan nadzoru pedagogicznego Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego dla dzieci niewidomych i słabo widzących w Krakowie

w roku szkolnym 2013/2014

Opracowanie: Agnieszka Mielczarek
Anna Szczepaniak
Mariusz Janusz

SPIS TREŚCI

- 1. Wstęp**
- 2. Cele i zakres ewaluacji**
- 3. Organizacja i przebieg ewaluacji**
- 4. Wyniki badań**

1. WSTĘP

Ewaluację wewnętrzną prowadził powołany przez wicedyrektora kierującego szkołą podstawową i gimnazjum zespół nauczycieli w składzie: Mariusz Janusz przewodniczący, Agnieszka Mielczarek, Anna Szczepaniak..

2. CELE, PRZEBIEG I ZAKRES EWALUACJI

Cel:

- Dokonanie analizy i oceny stopnia realizowania przez szkołę podstawową i gimnazjum wymagań w zakresie realizacji podstawy programowej.
- Określenie priorytetów w zakresie takiego organizowania procesu edukacyjnego, aby sprzyjał uczeniu się.
- Zbadanie atrakcyjności oferty edukacyjnej, możliwości jej modyfikowania, rozszerzenia oraz sposobu jej pełnego wykorzystania przez uczniów.
- Zebranie informacji w celu modyfikowania i rozszerzenia oferty edukacyjnej oraz pełnego wykorzystania oferty przez uczniów.

Przedmiot ewaluacji:

- 1) Badanie zgodności oferty edukacyjnej z podstawą programową MEN i procesu realizacji podstawy programowej
- 2) Organizacja procesu edukacyjnego umożliwiająca uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie.

- 3) Badanie warunków do realizacji podstawy programowej.
- 4) Określenie w jakim stopniu w organizowaniu procesu edukacyjnego zwrócono uwagę na zasadę uczenia się
- 5) Zbadanie technik i zasad stosowanych w realizacji procesu edukacyjnego sprzyjającego uczeniu się podczas lekcji.
- 6) Uświadomienie roli informacji zwrotnej i oceniania dla uczenia się
- 7) Zbadanie czy uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się.

Źródła danych:

1. Uwzględnienie tematyki realizacji podstawy programowej w planie pracy szkoły.
2. Analiza dokumentacji szkolnej: analiza dokumentów (szkolny zestaw programów i podręczników, planów wynikowych nauczania, dzienników lekcyjnych.
3. Ocena zgodności treści podręcznika z wybranym programem,
4. Analiza oświadczeń nauczycieli o realizacji godzin,
5. Analiza arkuszy obserwacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów,
6. Analiza scenariuszy obserwowanych zajęć z poszczególnych przedmiotów,
7. Wywiad z dyrektorem.
8. Przegląd pracowni i rozmowa z wybranymi nauczycielami.
9. Analiza kalendarza roku szkolnego, planu wycieczek, dokumentacji wycieczek, zestaw zajęć pozalekcyjnych i zajęć wyrównawczych.
10. Rozmowa z uczniami i rodzicami.

Metody zbierania danych:

- Kwestionariusz ankiety dla uczniów;
- Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli
- Kwestionariusz ankiety dla rodziców uczniów
- Rozmowa z nauczycielami i wicedyrektorami szkół.
- Kontrola dzienników lekcyjnych

Grupa badanych:

Wszyscy uczniowie gimnazjum i szkoły podstawowej. Wszyscy nauczyciele gimnazjum i szkoły podstawowej, wicedyrektor kierujący szkołą podstawową i gimnazjum. Wybrani losowo rodzice uczniów gimnazjum i szkoły podstawowej.

Wymagania:

- 1) Oferta programowa umożliwia realizację podstawy programowej poprzez:
 - A) monitorowanie realizacji podstawy programowej,
 - B) zgodność oferty edukacyjnej z podstawą programową,
 - C) zgodność oferty edukacyjnej z potrzebami uczniów,
 - D) analizę i modyfikowanie planów pracy.
- 2) Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej, jest spójna z nową podstawą programową oraz odpowiada potrzebom uczniów. Jest atrakcyjna, efektywna i użyteczna.
- 3) Szkolny zestaw programów nauczania zawiera programy dopuszczone do użytku przez Ministra Edukacji Narodowej.
- 4) W szkole monitoruje się realizację podstawy programowej. W tym celu dokonuje się analizy dokumentacji przebiegu nauczania, planów pracy nauczycieli, treści sprawdzianów i wytworów uczniowskich. Prowadzone są także obserwacje zajęć edukacyjnych pod kątem rzetelnej realizacji przez nauczycieli podstawy programowej i metodyki nauczania.
- 5) Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany i realizowane są zgodnie z podstawą programową.
- 6) Realizacja podstawy programowej kontrolowana jest dwa razy w roku szkolnym na podstawie oświadczeń nauczycieli i kontroli dzienników.
- 7) Monitorowanie procesów edukacyjnych pozwala na podejmowanie środków zaradczych i doskonalenie jakości pracy szkoły.
- 8) Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w oparciu o diagnozę potrzeb i wzbogacana, co umożliwia rozwój zainteresowań uczniów.

3. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

Termin	Zadanie	Realizator
IX 2013	Rada Pedagogiczna z prezentacją planu nadzoru pedagogicznego na obecny rok szkolny. Powołanie zespołu ewaluacyjnego, określenie i powierzenie zadań.	Dyrektor Ośrodka.
X-XI 2013	Ustalenie źródeł i rodzaju potrzebnych informacji, wybór metod i technik gromadzenia danych, opracowanie narzędzi.	Zespół ewaluacyjny.
XII 2013	Upowszechnienie informacji na temat celu, zakresu i terminu prowadzonych badań.	Zespół ewaluacyjny.
I 2014	Opracowanie i przedstawienie harmonogramu badań.	Zespół ewaluacyjny.
II-III 2014	Przeprowadzenie badań i analiza wyników.	Zespół ewaluacyjny.
III-V 2014	Opracowanie danych – analiza wyników.	Zespół ewaluacyjny.
IV-V 2014	Opracowanie wyników badań – projektowanie wniosków.	Zespół ewaluacyjny.
VI 2014	Przygotowanie raportu z badań.	Zespół ewaluacyjny, Dyrektor Ośrodka.
VIII 2014	Przedstawienie raportu z badań. Projektowanie sposobu wdrażania wyników i wniosków z prowadzonej ewaluacji wewnętrznej.	Zespół ewaluacyjny, Dyrektor Ośrodka.

Analiza dokumentów.

- planów wynikowych nauczania,

- oceny zgodności treści podręcznika z wybranym programem,
- oświadczeń nauczycieli o realizacji godzin,
- arkuszy obserwacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów,
- scenariuszy obserwowanych zajęć z poszczególnych przedmiotów,
- analizy całościowej rozliczenia realizacji podstawy programowej opracowanej przez panią wicedyrektor Agnieszką Nawrocką,
- analizy wpisów tematów w dziennikach lekcyjnych,
- kalendarza roku szkolnego, planu wycieczek, dokumentacji wycieczek, zestaw zajęć pozalekcyjnych i zajęć wyrównawczych

Tematyka szkoleń i narad dla nauczycieli, motywowanie do doskonalenia i rozwoju zawodowego, przedstawianie wniosków wynikających ze sprawowanego nadzoru.

Szkoła Podstawowa nr 73 i Gimnazjum nr 68

- Komputerowe przygotowywanie materiałów graficznych w formie wypukłej dla nauczycieli i wychowawców klas O – IV (XI 2013).
- Tyflografika w praktyce (kwiecień 2014).
- „Zagrożenia płynące z sieci komputerowej, zły dotyk- jak dzieci chronić i diagnozować problemy z tym związane”(grudzień 2013).
- Szkolenia wewnętrzne, zawarte w harmonogramie posiedzeń rady pedagogicznej:
- zmiany w prawie oświatowym,
- zmiany w procedurach przeprowadzania egzaminu sprawdzającego po klasie VI i III gimnazjum
- ustalenie jednolitych zasad organizacji i funkcjonowania indywidualnego nauczania,

Ankieta-kwestionariusz

W ramach ankiety – kwestionariusza wykorzystano metodę tradycyjną (informacyjną), anonimowo. Badani byli nauczyciele, uczniowie i rodzice uczniów gimnazjum i szkoły podstawowej. Zbieranie danych, analizowanie i opracowywanie wniosków odbywało się w okresie II-VI 2014 roku. Przeprowadzono rozmowy z wicedyrektorem kierującym szkołą podstawową i gimnazjum.

5. WYNIKI

Wybrane przez nauczycieli programy nauczania były analizowane przez samych nauczycieli, zespoły nauczycielskie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność z podstawą programową i potrzebami uczniów. Każdy uczeń realizuje program kształcenia dostosowany do jego potrzeb, aspiracji i możliwości. Nauczyciele odnoszą się do zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach poradni psychologiczno - pedagogicznej. Zalecenia te uwzględniane są przy konstruowaniu planów pracy z dzieckiem, dostosowaniu treści programowych. Programy nauczania oparte na podstawie programowej ukierunkowane są zarówno na ucznia potrzebującego pomocy, jak i ucznia zdolnego. W pracy z uczniem słabym wskazywano na dostosowanie wymagań do ucznia, indywidualizację pracy, konstruowanie planów edukacyjnych uwzględniających możliwości ucznia, objęcie ucznia pomocą pedagoga szkolnego, kierowanie na zajęcia dydaktyczno –wyrównawcze, kierowanie na badania do poradni psychologiczno –pedagogicznej (za zgodą rodziców), stwarzanie możliwości odniesienia przez ucznia sukcesu. W pracy z uczniem zdolnym uwzględniano indywidualne przygotowanie do udziału w różnorodnych konkursach, tworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, indywidualizację pracy na lekcji, dodatkowe zadania do wykonania. Nauczyciele planują swoją pracę w oparciu o przyjęte do realizacji programy nauczania z uwzględnieniem treści podstawy programowej, której realizacja jest na bieżąco monitorowana. Poziom opanowania przez uczniów wiadomości i umiejętności jest poddawany ocenie semestralnej i rocznej. Nauczyciele formułują indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny każdego ucznia (IPET) i dokonują jego ewaluacji jednokrotnie w ciągu roku szkolnego.

W większości nauczyciele systematycznie wypełniają dzienniki lekcyjne. Rzadko zdarzają się braki wpisów tematów, numerów lekcji, obecności uczniów, podpisów nauczycieli czy wpisów ocen. Większość dzienników, w tym dzienniki do zajęć pozalekcyjnych i rewalidacyjnych znajduje się w wyznaczonych miejscach.

OCENA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH.

Ankieta dla nauczycieli.

Większość nauczycieli ankietowanych w szkole podstawowej i gimnazjum deklaruje, że uczniowie mają możliwość zapoznania się z celami lekcji. Wszyscy nauczyciele gimnazjum upewniają się, że uczniowie zrozumieli cele lekcji. W szkole podstawowej dwóch ankietowanych nauczycieli odpowiedziało na to pytanie negatywnie. Większość nauczycieli szkoły podstawowej i wszyscy nauczyciele gimnazjum rozmawiają z uczniami jak będzie prowadzona lekcja. Wszyscy nauczyciele gimnazjum i 88% nauczycieli szkoły podstawowej daje uczniom możliwość zastanowienia się, czego się dzisiaj nauczyli. W zdecydowanej większości uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum potwierdzają, że znają cel lekcji na wszystkich zajęciach (46% szkoła podstawowa, 24% gimnazjum) lub większości zajęć (46% szkoła podstawowa i 59% gimnazjum). W opinii nauczycieli gimnazjum wzajemna relacja między uczniami jest przyjazna (w większości sytuacji 33% i czasem 67%), w szkole podstawowej (w każdej i w większości sytuacji 82%). Wszyscy nauczyciele szkoły podstawowej uważają, że w każdej sytuacji bądź w większości sytuacji relacja uczeń nauczyciel jest życzliwa, Podobna ocena występuje w gimnazjum. Jako przykłady relacji przyjaznej – nauczyciele najczęściej podawali wzajemną pomoc, szacunek i życzliwość oraz eliminowanie zachowań agresywnych. Nauczyciele wymieniali również wspólną zabawę, dyskusję i spokojne rozwiązywanie problemów. Nauczyciele gimnazjum na zgłaszane przez uczniów opinie i inicjatywy w większości reagują wyrażając swoją aprobatę lub krytykę, natomiast nauczyciele szkoły podstawowej najczęściej wykorzystują te uwagi do pracy na lekcji. Uczniowie mają możliwość wykorzystać popełnione błędy w każdej (44%) i większości (39%) sytuacji w szkole podstawowej i w każdej sytuacji w gimnazjum (90%). Nauczyciele podają najczęściej panującą atmosferę w trakcie uczenia się jako:

Przyjazną - pozytywne motywowanie; samopomoc koleżeńska; życzliwość w czasie lekcji; uczniowie chętnie pracują w grupach, sami przypominają, że odrobili zadanie klasowe; podczas zabawy; zwyczaje klasowe związane z przywitaniem, pytaniem o samopoczucie każdego dziecka, docenianie aktywności (plusy) oraz pytań świadczących o podążaniu za tokiem lekcji; zrozumienie, aprobata, poczucie bezpieczeństwa; wzajemne słuchanie; wzajemne słuchanie se i tłumaczenie do skutku; akceptujemy siebie nawzajem; uśmiech i radość ze wspólnej pracy (śpiewania); pozytywna motywacja do pracy, pochwały; nawiązywanie do przeżyć uczniów, opowiadanie o nich, szukanie rady u nauczyciela; reagowanie na każdy problem, motywacja do pracy, wzmocnienia pozytywne, pochwała i wspieranie dzieci, zwracanie się do siebie z szacunkiem i życzliwością.

Stresującą - konieczność wykonywania polecenia na czas i ocenę; stres motywujący przed sprawdzianem; sytuacje wynikające z chorób dzieci i ich trudności.

Twórczą - praca zespołowa, burza mózgów; rozwiązywanie problemu ruchowego na lekcjach wf; analiza zachowań, samoocena, wspólne poszukiwanie rozwiązań; każdy uczeń podaje pomysły i rozwiązania; wspólnie tworzymy nowe treści, tworzenie własnych akompaniamentów, układanie prostych piosenek; szukanie własnych rozwiązań danych zagadnień; szukanie różnych pomysłów na prace twórcze (metoda dramy); szukanie własnych rozwiązań i realizacja według pomysłów; wykonywanie eksperymentów i doświadczeń.

Poszukującą - techniki aktywizujące; wykorzystywanie wiedzy do rozwiązywania nowych problemów i sytuacji życiowych; uczniowie w grupach pracują nad rozwiązaniem problemów; wykonujemy wspólnie różnego rodzaju doświadczenia; odkrywanie nowych treści podczas doświadczeń; poszukiwanie utworów według własnych upodobań; poszukiwanie rozwiązań problemów; różne formy podejścia do tematu lekcji, poszukiwanie rozwiązań i poznawanie wszystkimi zmysłami; szukanie informacji na dany temat w różnych źródłach.

Rywalizującą - udział w konkursach międzygrupowych czy indywidualnych, sprawdziany na ocenę; podczas zajęć i zawodów sportowych; ćwiczenia na czas i ilość pomysłów (ćwiczenia: „kto szybciej” i „kto więcej”).

Trzy czwarte nauczycieli szkoły podstawowej stosuje w czasie lekcji ćwiczenia śródlekcyjne i aż 90% nauczycieli gimnazjum stosuje tego typu działania odprężające. Elementy muzyczne na lekcji wykorzystuje 71% nauczycieli gimnazjum i 82% nauczycieli szkoły podstawowej. W opinii własnej nauczyciele osobistym przykładem kształtują pożądane społecznie postawy. Nauczyciele zgodnie wyrażają pogląd, że tworzą sytuacje w których uczniowie mogą podejmować indywidualne decyzje dotyczące ich uczenia się. Potwierdzają to jednocześnie uczniowie stwierdzając, że do większości nauczycieli pasuje stwierdzenie „*dostałem/am dzisiaj od nauczyciela wskazówkę, która pomogła mi się uczyć*” (62% gimnazjalistów, 94% uczniów szkoły podstawowej). Czas na podsumowanie lekcji występuje zawsze w gimnazjum i u większości nauczycieli szkoły podstawowej (78%). Zdecydowana większość nauczycieli tworzy sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów różnych rozwiązań przez większą część lekcji. Na pytanie w jaki sposób nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się nauczyciele odpowiadają w następujący sposób:

- Stosowanie metod aktywizujących uczniów i zajęć praktycznych;
- pokazywanie prawidłowych wzorów jak wiedzę można wykorzystać w codziennym życiu np. spędzając czas wolny;
- podawanie odpowiedniej literatury,
- uczenie wyciągania wniosków z osobistych obserwacji uczniów;
- Motywowanie, stosowanie obiektywnej oceny możliwości ucznia, zwracanie uwagi na jego mocne i słabe strony,
- Systematyczne zadawanie zadań domowych,
- wskazywanie dobrych stron i umiejętności, którymi uczniowie wykazują się podczas pracy,
- wykonywanie zadań i korygowanie błędów, organizowanie lekcji wychowawczych i omawianie technik uczenia się;
- Pokazywanie i objaśnienie, możliwość powtarzania ćwiczeń, samodzielne dochodzenie do rozwiązań;
- Pokazywanie jak w sytuacjach pozalekcyjnych można poszerzać zasób słów z języka obcego (poprzez gry, teksty piosenek, posługiwanie się słownikiem, pracę z płytą CD w domu);

- Wspólne analizowanie konkretnego zachowania lub sytuacji, analizowanie różnorodnych rozwiązań i poszukiwanie najlepszego rozwiązania dla danej sytuacji, odniesienie się do rozwiązanego problemu na kolejnym spotkaniu;
- Poprzez ćwiczenia różnych sposobów uczenia się, dostosowywanie tych sposobów do potrzeb i możliwości uczniów;
- Ćwiczenie różnych sposobów uczenia się na lekcji, dostosowywanie metody do wzrokowców, słuchowców, kinestetyków;
- Pracę indywidualną, grupową, zespołową (oddziaływanie na tzw. inteligencje wielorakie), poprzez powtarzanie;
- Uczenie tekstu poprzez wspólne powtarzanie, słuchanie wzorca melodii, wspólne wykonywanie utworu;
- Określenie własnego stylu poznawczego, poszukiwanie, poznawanie nowych skutecznych strategii uczenia się;
- Powtarzanie wielokrotne, uczenie na konkretach i poprzez odgrywanie scenek, zabawa w teatr, ćwiczenie pamięci;
- Ciągłe poszukiwanie skutecznych metod i strategii uczenia się, powtarzanie materiału, ćwiczenie pamięci, ciekawe formy lekcji, wspólna praca z nauczycielem (praca grupowa – nauka przez naśladowanie), oraz praca indywidualna;
- Systematyczność (zadania domowe, prace kontrolne, zeszyt ćwiczeń), wyszukiwanie najważniejszych informacji z tekstu i różnych źródeł wiedzy, zwracanie uwagi na sposoby skutecznego uczenia się i dietę dobra dla mózgu, aktywność fizyczną.

Nauczyciele stosują urozmaicone metody, formy i techniki pracy oraz środki dydaktyczne kształtujące u uczniów umiejętność uczenia się. Kształtują również nawyki systematycznego uczenia się oraz ćwiczenia pamięci poprzez wielokrotne powtarzanie. Nauczyciele uważają, że ważne w kształtowaniu umiejętności uczenia się jest łączenie teorii z praktyką oraz czytanie ze zrozumieniem, oraz możliwość samodzielnego dochodzenia do rozwiązania problemu.

W szkole podstawowej nauczyciele najrzadziej pytają uczniów co sądzą o sposobie przekazywania wiedzy, co wydaje się oczywistym ze względu na ograniczone

możliwości krytycznej oceny u dzieci w wieku szkoły podstawowej. Natomiast w 94% nauczyciele ci zadają pytania i stwarzają uczniom możliwość zadawania pytań. Podobnie sprawa monitorowania nabywania wiedzy wygląda u gimnazjalistów, jednakże tutaj, aż 67% nauczycieli pyta uczniów co sądzą o sposobie przekazywania wiedzy. W każdej sytuacji (76% gimnazjum i 33% szkoła podstawowa) i większości sytuacji (19% gimnazjum, 67% szkoła podstawowa) uczniowie otrzymują informację zwrotną dotyczącą ich pracy. W szkole podstawowej nauczyciele częściej stwarzają sytuacje w których uczniowie mogą pomagać sobie wzajemnie (71%), w gimnazjum zarówno dominuje pomoc wzajemna uczniów (86%) jak i stosowanie metod w których uczniowie uczą się od siebie nawzajem (86%). Z wymienionych sposobów daje się wyróżnić:

- pracę parami, w grupach, przygotowywanie materiałów na zajęcia w domu i dzielenie się efektami pracy na forum klasy, obserwacje konsekwencji zachowań pozytywnych i negatywnych; poprzez modelowanie, naśladowanie, podsumowanie pracy;
- Porównywanie swojej pracy z pracą kolegi, ocenianie pracy kolegi, omawianie przez nauczyciela pracy ucznia;
- Poprzez pokaz i objaśnienie i korygowanie błędów,
- Wspomaganie się wzajemne uczniów i wspólna dyskusja;
- Na zajęciach z języka obcego w parach lub grupach wykonywanie zadań na zrozumienie tekstu czytanego, wspólne przygotowanie dialogu na role, wykonywanie prac projektowych (korzystając ze słownictwa)
- współpracę ze sobą, dzielenie się doświadczeniem, omawianie błędów swoich i innych;
- zadawanie pytań, dyskusje, słuchanie siebie nawzajem;
- pomaganie sobie przy nauce czytania, sprawdzanie siebie nawzajem, praca w parach, uczeń widzący pomaga słabo widzącemu;
- rozmowa, wymienianie się informacjami i wiadomościami,
- podejmowanie i realizowanie wspólnych tematów prac – współpraca, obserwacja postępów w nauce, wzajemna pomoc;

- wspólne eksperymentowanie, wspólne oglądanie eksponatów, przygotowywanie referatów, zadań domowych i odczytywanie ich na lekcji.

Na pytanie, które z umiejętności opisanych w podstawie programowej dla danego etapu kształcenia były kształtowane w ciągu ostatniego tygodnia zajęć odpowiadano:

Czytanie 33% gimnazjum, 65% szkoła podstawowa

Myślenie matematyczne 14% gimnazjum, 41% szkoła podstawowa

Myślenie naukowe 10% gimnazjum, 18% szkoła podstawowa

Umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i obcym zarówno w mowie jak i w piśmie 33% gimnazjum, 41% szkoła podstawowa

Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi 33%, gimnazjum, 12% szkoła podstawowa,

Umiejętność uczenia się, jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata 71% gimnazjum, 47% szkoła podstawowa,

Odkrywanie swoich zainteresowań i przygotowanie do dalszej edukacji 71% gimnazjum, 41% szkoła podstawowa,

Umiejętność pracy zespołowej 95% gimnazjum, 47% szkoła podstawowa.

Powszechnie w obu szkołach nauczyciele stosują metody aktywnego zapamiętywania.

W połowie wspólnie z uczniami przygotowują projekty uczniowskie. Zadanie domowe jest wykorzystywane przez 57% nauczycieli gimnazjum i 61% nauczycieli szkoły podstawowej. Również ci nauczyciele uwzględniają możliwość zaangażowania rodziców, wychowawców internatu w wykonaniu zadania domowego.

W ramach ocenienia wewnątrzszkolnego uczniów nauczyciele stosują:

- samoocenę – w sytuacjach wprowadzania nowych treści; kilka razy w ciągu roku; często.

- ocenę koleżeńską – kilka razy w ciągu roku; często

- ocenę nauczyciela na każdych zajęciach, po wykonaniu trudnej ale istotnej czynności; zawsze.

W opinii wszystkich nauczycieli gimnazjum wszyscy uczniowie znają kryteria oceniania, 72% nauczycieli szkoły podstawowej twierdzi, że uczniowie znają kryteria oceniania. W gimnazjum wszyscy nauczyciele ocenę z testu uzupełniają komentarzem,

natomiast w szkole podstawowej komentarz do oceny z testu stosuje połowa nauczycieli.

Nauczyciele realizują podstawę programową z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości uczniów z dysfunkcją wzroku, jak i z upośledzeniem umysłowym. Stosują metody aktywizujące i zachęcają uczniów do twórczego myślenia. Wykorzystują również różnorodne metody i formy pracy oraz środki dydaktyczne, indywidualizują nauczanie stosownie do możliwości psychoruchowych uczniów. kreowanie indywidualnych programów, dostosowywanie treści do indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów,

Nauczyciele realizują podstawę programową poprzez :

- indywidualizację nauczania, dostosowanie treści, wydłużenie czasu pracy, dobór środków dydaktycznych, metod i technik pracy, kontrolowanie pracy ucznia;
- dostosowanie ćwiczeń do możliwości ucznia;
- prowadzenie lekcji w taki sposób, aby dzieci mogły zdobyć szereg wiadomości i umiejętności o otaczającym świecie;
- prowadzenie lekcji tak, aby uczniowie odkrywali tajemnice świata, ćwiczyli najważniejsze umiejętności;
- organizowane lekcji tak, aby kształtować inteligencję wieloraką, dzieci mają sposobność twórczego działania, obserwacji bezpośredniej w środowisku, okazów, modeli;
- uwzględnianie się możliwości edukacyjnych ucznia i na tej podstawie opracowywanie scenariuszy lekcji;
- dostosowanie wszystkich treści do indywidualnych możliwości uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym;
- dla uczniów z upośledzeniem umiarkowanym dostosowanie wszystkich treści, tak, aby lekcje były prowadzone pod kątem zdobycia szeregu wiadomości i umiejętności, poznania otaczającego świata, rozwijania zdolności i zainteresowań oraz integracji ze środowiskiem;

W ocenie uczniów szkoły podstawowej większość nauczycieli daje im do zrozumienia, że wierzą w ich możliwości 94%, podobnie w gimnazjum 84%,

Gimnazjaliści oceniają, że ich nauczyciele dzisiaj (tj. w dniu oceny) zachęcali ich do wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na zajęciach na wszystkich zajęciach - 9%, na większości zajęć - 17%, na mniej niż połowie zajęć - 53%, na żadnych zajęciach 19%. Przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania - na wszystkich zajęciach 21%, na większości zajęć - 33%, na mniej niż połowie zajęć 7%, na żadnych zajęciach - 5%.

Dzisiaj podczas zajęć mieli możliwość pokazania innym uczniom, jakie są rezultaty własnej pracy, na wszystkich zajęciach - 21%, na większości zajęć - 40%, na mniej niż połowie zajęć - 28%, na żadnych zajęciach - 10%. Swoją aktywność dotyczącą pomysłu jak chcieliby pracować na zajęciach oceniają raczej słabo stwierdzając w 53% że nie mieli żadnych pomysłów. W szkole podstawowej aż 53% uczniów zgłaszało na większości lub każdych zajęciach swoje pomysły na lekcję.

Wszyscy ankietowani rodzice otrzymują informację o wymaganiach edukacyjnych stawianych swojemu dziecku. Na pytanie jak często otrzymują informację o wymaganiach edukacyjnych odpowiadają rodzice gimnazjalistów, że jeden raz w roku, zaś rodzice uczniów szkoły podstawowej taką informację otrzymują częściej niż jeden raz w semestrze 67%. W czasie zebrań rodzicielskich nauczyciele informują wszystkich rodziców zarówno w szkole podstawowej jak i w gimnazjum o tym, co może ich dzieciom pomóc w opanowaniu wiadomości i umiejętności.

Rodzice deklarują, że wspierają nauczycieli w realizowaniu celu edukacyjnego jakim jest uczenie dzieci jak się uczyć poprzez:

- Wspieranie dziecka w odnajdywaniu podobnych wcześniejszych doświadczeń.
- Sprawdzanie, czy dziecko zrozumiało realizowany materiał.
- Wspieranie dziecka w poszukiwaniu właściwych źródeł wiedzy

Rodzice w gimnazjum w 56% stwierdzają że w zadaniach domowych jest konieczne zaangażowanie rodziców, w szkole podstawowej zdecydowana większość rodziców twierdzi, że musi angażować się w zadania domowe.

90% rodziców otrzymuje od nauczycieli informację zwrotną dotyczącą tego co umie, a czego nie umie ich dziecko. Większość (67% gimnazjum, 100% szkoła podstawowa) stwierdza, że w klasie ich dziecka nauczyciel lub ktokolwiek inny nie tworzy „rankingu uczniów”. Wszyscy rodzice mają możliwość wglądu do ocen swoich dzieci.

6. WNIOSKI

1. Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego nauczycieli, rodziców, uczniów, analizy dokumentów szkolnych, analizy wpisów w dzienniku i prowadzonej diagnozy osiągnięć uczniów można stwierdzić, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności opisane w podstawie programowej.
2. Na podstawie analizy dokumentacji oraz narzędzi badawczych stwierdza się, że podstawą diagnozy osiągnięć uczniów jest wnikliwa znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego z nauczanego przedmiotu, wybór programu gwarantującego realizację treści podstawy; dostosowanego do możliwości i potrzeb uczniów oraz do warunków, w jakich program będzie realizowany, dobór podręcznika oraz metod sprawdzania i oceniania wiadomości i umiejętności uczniów.
3. Wszyscy nauczyciele deklarują, że realizowany przez nich program nauczania gwarantuje efektywne nauczanie wszystkich treści ujętych w podstawie programowej.
4. Procesowi nabywania wiadomości i umiejętności przez ucznia towarzyszy obopólna współpraca pomiędzy nauczycielami i uczniami, co stwierdza się na podstawie analizy ankiet.
5. Programy są dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów. Nauczyciele podejmują działania mające na celu indywidualizację procesu edukacyjnego.
6. Oferta edukacyjna jest modyfikowana w oparciu o diagnozę potrzeb i możliwości uczniów oraz stale wzbogacana, co umożliwia rozwój zainteresowań uczniów.
7. Rodzice i uczniowie są informowani o ofercie edukacyjnej ewaluowanych szkół, otrzymują informację zwrotną o efektach i trudnościach uczenia się dzieci.
8. Nauczyciele podejmują wielokierunkowe działania zapewniające uczniom ich indywidualny rozwój i możliwość odniesienia sukcesu.
9. Nauczyciele wdrażają wielopoziomowość nauczania. Uczniowie są motywowani do osiągania wyników na miarę swoich możliwości. Nauczyciele pracują w

- oparciu o plany pracy dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Programy nauczania zapewniają uczniom ciągły rozwój i dostęp do wiedzy.
10. Warunki i sposoby realizacji podstawy programowej dostosowuje się do możliwości i potrzeb uczniów.
 11. Stwierdza się zgodność wpisów tematów lekcji z planami edukacyjnymi lub planami wynikowymi
 12. Zaplanowane cele i główne założenia lekcji realizowane są prawidłowo przez zdecydowaną większość nauczycieli,
 13. Większość nauczycieli bez zastrzeżeń realizuje plany pracy zajęć pozalekcyjnych
 14. Uczniowie są oceniani systematycznie i zgodnie z zapisami statutowymi oraz przewidzianymi przepisami prawa oświatowego.
 15. Oferta programowa umożliwia realizację podstawy programowej poprzez:
 - A) monitorowanie realizacji podstawy programowej,
 - B) zgodność oferty edukacyjnej z podstawą programową,
 - C) zgodność oferty edukacyjnej z potrzebami uczniów,
 - D) analizę i modyfikowanie planów pracy.
 16. Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej, jest spójna z nową podstawą programową oraz odpowiada potrzebom uczniów. Jest atrakcyjna, efektywna i użyteczna.
 17. Szkolny zestaw programów nauczania zawiera programy dopuszczone do użytku przez Ministra Edukacji Narodowej.
 18. W szkole monitoruje się realizację podstawy programowej. W tym celu dokonuje się analizy dokumentacji przebiegu nauczania, planów pracy nauczycieli, treści sprawdzianów i wytworów uczniowskich. Prowadzone są także obserwacje zajęć edukacyjnych pod kątem rzetelnej realizacji przez nauczycieli podstawy programowej i metodyki nauczania.
 19. Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany i realizowane są zgodnie z podstawą programową.
 20. Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w oparciu o diagnozę potrzeb i wzbogacana, co umożliwia rozwój zainteresowań uczniów.

7. WNIOSKI DO REALIZACJI

- 1.** Stosować podczas zajęć lekcyjnych metody aktywizujące, w większym stopniu wykorzystywać prace zespołowe i praktyczne wykorzystanie zdobywanej wiedzy i umiejętności.
- 2.** Poszukiwać właściwego, najbardziej odpowiedniego sposobu uczenia się ucznia, tak aby pomóc mu odkryć najefektywniejszy sposób jak się uczyć.
- 3.** Budować partnerskie relacje między nauczycielami i uczniami oraz rodzicami uczniów.
- 4.** Częściej niż do tej pory analizować oświadczenia nauczycieli o zrealizowanej ilości godzin dydaktycznych w celu monitorowania realizacji podstawy programowej.
- 5.** Monitorować proces edukacyjny w celu podejmowanie środków zaradczych i doskonalenia jakości pracy szkoły.
- 6.** Ciągłe dostosowywać warunki i sposoby realizacji podstawy programowej do możliwości i potrzeb uczniów.

Przygotował zespół ewaluacyjny w składzie:

mgr Agnieszka Mielczarek

mgr Anna Szczepaniak

dr Mariusz Janusz